

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

28258 | Raamovereenkomst

Ontwerp & Realisatie PV-installaties op
Rijksgebouwen

Versie	1.0
Datum	1 september 2023
Status	Definitief

Partijen:

Namens DE STAAT DER NEDERLANDEN,
Te dezen vertegenwoordigd door de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke
Ordering en de staatssecretaris van Defensie,
namens dezen,
[naam en functie van de gemandateerde functionaris van het Rijksvastgoedbedrijf]
hierna te noemen: Opdrachtgever,

en

[volledige naam bedrijf] statutair gevestigd te [plaats],
ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de [functie], de heer/mevrouw
[naam],
hierna te noemen Opdrachtnemer,

Opdrachtgever en Opdrachtnemer elk afzonderlijk ook te noemen: Partij,
gezamenlijk te noemen: Partijen.

Overwegende dat:

- Opdrachtgever Rijkspanden en -grond bezit en beheert. De inzet van Rijksdaken vormt een belangrijke maatregel om bij te dragen aan het opwekken van groene energie door de uitrol van meer zonnepanelen op daken. De ambitie is om 80% van de geschikte daken van het Rijksvastgoed inclusief Defensie vóór 2030 te benutten voor een tweede functie (=het opwekken van hernieuwde energie). Deze raamovereenkomst zal een bijdrage leveren aan het behalen van deze ambitie en doelen;
- Opdrachtgever met betrekking tot het ontwerpen en realiseren van PV-installaties gedurende een zekere periode met meerdere Opdrachtnemers vaste afspraken wil maken;
- Opdrachtgever daartoe een raamovereenkomst met een looptijd van twee jaar met tweemaal een mogelijkheid tot verlenging van één jaar wil sluiten, waarin de voorwaarden voor alle door Opdrachtgever gedurende die looptijd te verstrekken opdrachten tot het uitvoeren van de gevraagde werkzaamheden zijn vastgelegd;
- Een Europese aanbesteding voor deelname aan deze raamovereenkomst heeft plaatsgevonden op basis van de aanbestedingsdocumenten;
- Opdrachtgever de inschrijving van Opdrachtnemer als geschikt heeft beoordeeld en toegelaten heeft om toe te treden tot deze raamovereenkomst en op deze grond wenst over te gaan tot het sluiten van deze raamovereenkomst met Opdrachtnemer;
- Opdrachtgever niet alleen met Opdrachtnemer, maar ook -tegelijkertijd- met twee andere geschikt bevonden en toegelaten inschrijvers (hierna aangeduid als: Opdrachtnemers) een gelijklopende raamovereenkomst zal sluiten;
- In deze raamovereenkomst voorwaarden zijn vastgelegd die van toepassing zijn op alle opdrachten tot het uitvoeren van werkzaamheden die Opdrachtgever krachtens deze Raamovereenkomst aan Opdrachtnemer zal gunnen;

- Opdrachtnemer zich heeft geïnformeerd met betrekking tot de doelstellingen die Opdrachtgever heeft met het sluiten van deze raamovereenkomst.

verklaren het volgende te zijn overeengekomen:

Artikel 1 Begrippen

- Nadere Overeenkomst: Overeenkomst onder toepassing van de UAV-gc tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer voor het uitvoeren van werkzaamheden, gesloten op basis van deze raamovereenkomst conform artikel 5.
- Prijzenboek: document waarin de prijzen en tarieven behorende bij de inschrijving voor de aanbesteding van deze raamovereenkomst zijn vastgelegd.
- Opdrachtnemers: Opdrachtnemer en de andere partijen met wie een contract is gesloten voor 28258 | Raamovereenkomst Ontwerp & Realisatie PV-installaties op Rijksgebouwen.

Artikel 2 Scope raamovereenkomst

- De scope van deze raamovereenkomst bestaat op hoofdlijnen uit:
Het ontwerpen en de realiseren van PV-systemen inclusief de benodigde aanpassingen zowel bouwkundig; verdeelinrichting; leidingwegen; nood/uit systeem; dakbedekking; doorvoeringen ; hemelwater; veilig werken op hoogte; bliksembeveiliging; watervoorziening; luchtbehandeling en het maken van de benodigde constructieberekeningen.

De nadere invulling van de scope van deze raamovereenkomst is uitgewerkt in de Vraagspecificatie (bijlage 3).
- Deze raamovereenkomst roept geen verplichtingen op tussen Partijen tot het uitvoeren van werkzaamheden. Dergelijke verplichtingen tussen Partijen ontstaan pas op het moment dat een Nadere Overeenkomst is gesloten onder deze raamovereenkomst.
- De raamovereenkomst (inclusief opties) kent een geschatte omvang van € 85 miljoen euro, excl. BTW aan Nadere Overeenkomsten. Deze omvang betreft een inschatting c.q. indicatie van de totale omvang van de Nadere Overeenkomsten die aan alle Opdrachtnemers tezamen in opdracht kunnen worden gegeven.
- Binnen de raamovereenkomst (inclusief opties) kan maximaal € 140 miljoen euro, excl. BTW aan Nadere Overeenkomsten worden verstrekt. Dit maximum geldt cumulatief over alle Opdrachtnemers. De omvang voor Opdrachtnemer is afhankelijk van de wijze van verstrekking als beschreven in artikel 5. Indien de raming van een Nadere Overeenkomst ervoor zou zorgen dat het opdragen hiervan de totaal bedoelde maximale omvang overschrijdt kan en zal deze Nadere Overeenkomst niet worden verstrekt onder de raamovereenkomst.
- Opdrachtnemer kan geen recht ontlenen aan deze raamovereenkomst tot het verkrijgen van Nadere Overeenkomsten binnen deze raamovereenkomst. Opdrachtgever kan geen garantie geven dat behoeften binnen de hierboven omschreven scope ontstaan gedurende de looptijd van deze raamovereenkomst. Indien behoeften binnen de scope van de raamovereenkomst ontstaan gedurende de looptijd van de raamovereenkomst is Opdrachtgever verplicht deze via een Nadere Overeenkomst aan één van de Opdrachtnemers te verstrekken op de wijze zoals beschreven in de raamovereenkomst, tenzij uit de raamovereenkomst anders blijkt.

- 2.6 Opdrachtgever behoudt zich het recht voor om in Nadere Overeenkomsten ten aanzien van de eisen 4.32, 4.33 en 4.34 uit de Vraagspecificatie (Proces) nadere eisen te stellen in verband met (het bevorderen van) de naleving van de internationale arbeidsnormen en mensenrechten in de productieketen zoals bedoeld in de toepasselijke Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) en neergelegd in- en voortvloeiend uit het IMVO-convenant d.d. 6 maart 2023 en de OESO-richtlijnen, ter zake vigerend of toekomstig beleid en/of wet- en regelgeving en verdragen. De voorwaarden waaronder deze herzieningsclausule kan worden ingeroepen staan weergegeven in de Vraagspecificatie (Proces) onder 3.5.4.

Artikel 3 Looptijd raamovereenkomst

- 3.1 Deze raamovereenkomst kent een looptijd van twee jaar vanaf het moment van opdrachtverlening van de raamovereenkomst.
- 3.2 Opdrachtgever heeft het recht om deze raamovereenkomst te verlengen met tweemaal één jaar. Opdrachtgever zal Opdrachtnemer hierover minimaal 30 dagen van tevoren informeren.
- 3.3 Indien gedurende de (verlengde) looptijd van deze raamovereenkomst het maximum als bedoeld in artikel 2.4 wordt bereikt, eindigt deze raamovereenkomst van rechtswege zonder enig recht op schadevergoeding van Opdrachtnemer en worden geen Nadere Overeenkomsten meer verstrekt. Opdrachtnemers worden hierover geïnformeerd.
- 3.4 Indien binnen de looptijd van deze raamovereenkomst het maximum, als bedoeld in artikel 2.4, wordt benaderd kan Opdrachtgever gebruik maken van de mogelijkheid om deze raamovereenkomst op te zeggen, zonder enig recht op schadevergoeding van één der Partijen.
- 3.5 De duur van een Nadere Overeenkomst die onder deze raamovereenkomst aan Opdrachtnemer wordt gegund, wordt in een Nadere Overeenkomst vastgelegd. De looptijd van een Nadere Overeenkomst kan de looptijd van deze raamovereenkomst overschrijden. Beëindiging van deze raamovereenkomst laat de rechten en verplichtingen uit Nadere Overeenkomsten onverlet.

Artikel 4 Rangorde documenten

- 4.1 Indien contractdocumenten onderling tegenstrijdig zijn, geldt, tenzij een andere bedoeling uit deze raamovereenkomst voortvloeit, de volgende rangorde:
- 1) Raamovereenkomst (met inbegrip van de Nota's van Inlichtingen)
 - 2) Organisatie en overlegstructuur
 - 3) Vraagspecificatie
 - 4) Modeldocumenten: Nadere Overeenkomst, Uitvraagbrief en Procedurebeschrijving
 - 5) Inschrijving bij deze raamovereenkomst

Wanneer echter de kwaliteit van het aangeboden in de inschrijving bij deze raamovereenkomst uitgaat boven de kwaliteit zoals geëist in de Vraagspecificatie en in de prestatieafspraken, prevaleert hetgeen is aangeboden in de inschrijving bij deze raamovereenkomst boven alle andere contractdocumenten met uitzondering van de raamovereenkomst.

- 4.2 Bij Nadere Overeenkomsten kan worden afgeweken van bepalingen uit deze raamovereenkomst. Hiervan zal in de Uitvraagbrief of Procedurebeschrijving melding worden gemaakt.

- 4.3 Tot de Vraagspecificatie bij deze raamovereenkomst behoren mede, als ware zij er letterlijk in opgenomen, de van toepassing verklaarde technische normvoorschriften, zoals deze drie maanden voor de dag van aanbesteding van deze raamovereenkomst luiden, tenzij bij Nadere Overeenkomst anders wordt bepaald. Hiervan zal in de Uitvraagbrief of Procedurebeschrijving melding worden gemaakt.
- 4.4 Indien in de Vraagspecificatie algemene voorwaarden zijn opgenomen, dan zijn die van toepassing op Nadere Overeenkomsten en niet op deze raamovereenkomst.
- 4.5 Hetgeen in dit artikel is bepaald laat onverlet de verplichting van Opdrachtnemer om Opdrachtgever te waarschuwen in geval van een klaarblijkelijke tegenstrijdigheid tussen en binnen de contractdocumenten van de raamovereenkomst.

Artikel 5 Wijze verstrekking Nadere Overeenkomst

- 5.1 Gedurende de looptijd van deze raamovereenkomst kunnen door Opdrachtgever Nadere Overeenkomsten worden verstrekt aan Opdrachtnemer. In een Nadere Overeenkomst wordt vastgelegd met betrekking tot welke specifieke diensten en werkzaamheden de desbetreffende Nadere Overeenkomst wordt aangegaan.
- 5.2 De Nadere Overeenkomsten worden verstrekt op basis van het model Nadere Overeenkomst (bijlage 7).
- 5.3 Nadere Overeenkomsten worden verstrekt op de volgende wijze:
 - 1) Nadere Overeenkomsten worden verstrekt op basis van mini-competitie, waarbij alle Opdrachtnemers worden uitgenodigd. Het gunningscriterium daarbij is Laagste prijs.
 - 2) Opdrachtgever verstrekt aan alle Opdrachtnemers de Uitvraagbrief conform bijlage 5 en de ingevulde Procedurebeschrijving conform model bijlage 6. Opdrachtgever verstrekt gelijktijdig de concept Nadere Overeenkomst (Basisovereenkomst UAV-gc) conform model bijlage 7, waarbij de Vraagspecificatie onderdelen kan bevatten waarvan de prijs nog niet reeds (volledig) in deze raamovereenkomst is overeengekomen.
 - 3) Opdrachtnemer verstrekt aan Opdrachtgever een inschrijving voor de uitvoering van de Nadere Overeenkomst. Bij de inschrijving gelden de prijzen/tarieven per omschrijving prijsaspect zoals door Opdrachtnemer opgegeven op het Prijzenboek (onderdeel van de Inschrijving op de aanbesteding) als maximumprijs. Het staat de opdrachtnemer vrij om daarvan naar beneden af te wijken.
 - 4) Opdrachtgever deelt de gunningsbeslissing mee aan de Opdrachtnemers.
 - 5) Opdrachtgever sluit de Nadere Overeenkomst met één van de Opdrachtnemers die op grond van het gunningscriterium de beste inschrijving heeft ingediend, doch is niet verplicht een opdracht te verstrekken.

Artikel 6 Nadere Opdrachten buiten deze raamovereenkomst

- 6.1 Opdrachtgever heeft het recht om de werkzaamheden, vallend binnen de scope van de raamovereenkomst, buiten de raamovereenkomst in te kopen in de volgende gevallen:
 - a) Voor werkzaamheden in een concept Nadere Overeenkomst waarvoor geen van de Opdrachtnemers in de procedure zoals beschreven in artikel 5 een inschrijving heeft gedaan;

- b) Voor werkzaamheden in een concept Nadere Overeenkomst waarvoor opeenvolgend alle Opdrachtnemers een inschrijving hebben gedaan die gezien kan worden als een onregelmatige dan wel een onaanvaardbare inschrijving.
- 6.2 Onregelmatige inschrijvingen bij de Nadere Overeenkomst zijn in ieder geval inschrijvingen:
 - a) die niet voldoen aan de vereisten in de voor de inschrijving relevante aanbestedingsstukken,
 - b) die te laat zijn binnengekomen,
 - c) waarbij aantoonbaar sprake is van ongeoorloofde afspraken of corruptie, of
 - d) die als abnormaal laag zijn beoordeeld.
- 6.3 Onaanvaardbare inschrijvingen bij de Nadere Overeenkomst zijn in ieder geval inschrijvingen:
 - a) waarvan de prijs het door de Opdrachtgever begrote bedrag, vastgesteld en gedocumenteerd voor de aanvang van de aanvraag tot inschrijving bij de Nadere Overeenkomst, overschrijdt.

Artikel 7 Samenwerkingsverband of combinatie

- 7.1 Indien twee of meer natuurlijke personen of rechtspersonen tezamen de raamovereenkomst of een Nadere Overeenkomst in opdracht hebben gekregen, zijn zij hoofdelijk voor de gehele uitvoering daarvan aansprakelijk. Zij zijn verplicht een van hen schriftelijk aan te wijzen om hen in alle opzichten te vertegenwoordigen.
- 7.2 In de situatie als bedoeld in 7.1 zijn beide natuurlijke personen of rechtspersonen verplicht om gezamenlijk op gelijke wijze op te treden als Opdrachtnemer bij de Nadere Overeenkomsten als bedoeld als artikel 5.

Artikel 8 Prijs

- 8.1 Bij deze raamovereenkomst zijn (enkele) prijzen vastgesteld die gelden bij de verstrekking van Nadere Overeenkomsten. De bij deze raamovereenkomst vastgestelde prijzen zijn opgenomen in het Prijzenboek (Bijlage 1).
- 8.2 De prijzen als bedoeld in het voorgaande lid zijn vast gedurende één jaar, waarna de prijzen (bij inroepen van de verleningsoptie) mogen worden geïndexeerd conform index 'BDB Bedrijfsgebouwen Nieuwbouw: 75% BDB bedrijfsgebouwen nieuwbouw materiaal en 25% BDB bedrijfsgebouwen nieuwbouw arbeid'.

Artikel 9 Organisatie en overlegstructuur

- 9.1 Communicatie- en afstemmomenten evenals de projectorganisatie van Opdrachtgever met betrekking tot deze raamovereenkomst zijn, voor zover van toepassing, beschreven in bijlage 2.

Artikel 10 Contactpersonen en functionarissen

- 10.1 De contactpersoon voor Opdrachtgever is Annelies van Wijk (contractmanager).
De contactpersoon voor Opdrachtnemer is [invullen] ([Functie]).
- 10.2 Tenzij expliciet anders aangegeven binden bovengenoemde contactpersonen Partijen niet.

Artikel 11 Kostenverhogende omstandigheden

- 11.1 Onder kostenverhogende omstandigheden worden in deze paragraaf verstaan omstandigheden die van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van deze (raam)overeenkomst geen rekening behoefde te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen, die de Opdrachtnemer niet kunnen worden toegerekend en die de kosten van een Nadere Overeenkomst aanzienlijk verhogen.
- 11.2 Indien kostenverhogende omstandigheden optreden binnen en gedurende de uitvoering van een Nadere Overeenkomst, zullen partijen handelen conform de algemene voorwaarden bij de Nadere Overeenkomst.
- 11.3 Indien kostenverhogende omstandigheden zijn opgetreden op prijzen die zijn vastgesteld in deze raamovereenkomst wordt als volgt gehandeld:
- i. Opdrachtnemer geeft schriftelijk voorafgaand aan het doen van een inschrijving, dan wel bij overleg voorafgaand aan opdrachtverstrekking aan dat er kostenverhogende omstandigheden zijn opgetreden bij reeds vastgestelde prijzen zoals opgenomen in het Prijzenboek.
 - ii. Opdrachtnemer onderbouwt de daadwerkelijke kostenstijgingen en toont aan dat deze kostenverhogende omstandigheden:
 - a. Onvoorzien zijn geweest ten tijde van het sluiten van deze raamovereenkomst, en;
 - b. Niet kunnen worden toegerekend aan Opdrachtnemer.
 - iii. Partijen treden in overleg over de daadwerkelijke kostenstijgingen en de voorwaarden benoemd onder punt ii.
- 11.4 Indien de kostenverhoging voldoet aan de randvoorwaarden benoemd onder 11.3 en Opdrachtnemer deze conform dit artikel tijdig schriftelijk heeft aangegeven en onderbouwd bij Opdrachtgever, dan wordt deze kostenverhoging aangemerkt als potentieel aanvullende vergoeding en op een aparte lijst bijgehouden.
- 11.5 Bij afronding van een Nadere Overeenkomst treden Partijen in overleg en wordt gekeken of het totaal aan tot dan toe, conform artikel 11.4, op de lijst gezette potentieel aanvullende vergoedingen inclusief de onvoorziene kostenstijgingen die zijn opgetreden tijdens de uitvoering bij elkaar opgeteld tot een aanzienlijke verhoging hebben geleid van de kosten, in vergelijking met het totaal van de oorspronkelijke opdrachtsom van de betreffende Nadere Overeenkomst. Deze verhoging dient van dergelijke aard te zijn dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet verwacht kan worden van Opdrachtnemer dat hij de betreffende Nadere Overeenkomst, uitgevoerd heeft conform de overeengekomen prijzen. Een deel van kostenverhogingen wordt hierbij in redelijkheid als ondernemersrisico gezien. Bij de beoordeling van de aanzienlijkheid alsmede redelijkheid en billijkheid worden reeds goedgekeurde vergoedingen voor kostenverhogende omstandigheden, opgetreden binnen de Nadere Overeenkomst en afgehandeld conform artikel 11.2, meegenomen.
- 11.6 Alle potentieel aanvullende vergoedingen die, conform artikel 11.5, niet voor rekening van Opdrachtnemer komen, worden vergoed door Opdrachtgever.

Artikel 12 Ontbinding en opzegging

- 12.1 Onverminderd hetgeen overigens in deze raamovereenkomst is vastgelegd, kan elk van de Partijen deze raamovereenkomst door middel van een aangetekend schrijven buiten rechte geheel of gedeeltelijk ontbinden indien de andere Partij in verzuim is dan wel nakoming blijvend of tijdelijk onmogelijk is, tenzij het een tekortkoming betreft die gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis de ontbinding niet rechtvaardigt.

- 12.2 Indien Opdrachtnemer in de uitvoering van Nadere Overeenkomsten meermaals toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit deze Nadere Overeenkomsten en deze tekortkomingen gezien de aard of betekenis de opzegging van deze raamovereenkomst rechtvaardigen, treden Partijen in overleg en kan Opdrachtgever na ingebrekestelling deze raamovereenkomst opzeggen door middel van een aangetekend schrijven, zonder daartoe enige schadevergoeding te zijn verschuldigd aan Opdrachtnemer.
- 12.3 Opdrachtgever kan zonder voorafgaande aanmaning of ingebrekestelling met onmiddellijke ingang buiten rechte deze raamovereenkomst door middel van een aangetekend schrijven ontbinden, indien Opdrachtnemer (voorlopige) surseance van betaling aanvraagt, Opdrachtnemer zijn faillissement aanvraagt of in staat van faillissement wordt verklaard.
- 12.4 Opdrachtgever kan zonder voorafgaande aanmaning of ingebrekestelling met onmiddellijke ingang buiten rechte deze raamovereenkomst door middel van een aangetekend schrijven ontbinden, indien Opdrachtnemer zich bevindt in één (of meerdere) van de situaties zoals beschreven in artikel 2.86 van de Aanbestedingswet 2012.
- 12.5 Opdrachtgever kan voorts deze raamovereenkomst door middel van een aangetekend schrijven te allen tijde opzeggen. Partijen treden alsdan in overleg over de gevolgen van deze opzegging.
- 12.6 Een ontbinding, opzegging of anderszins beëindiging van deze raamovereenkomst laat de verplichtingen onder de Nadere Overeenkomsten onverlet voor zover deze niet eveneens zijn beëindigd.

Artikel 13 Vertrouwelijkheid

- 13.1 Opdrachtnemer maakt hetgeen hem bij de uitvoering van deze raamovereenkomst ter kennis komt en waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs kan vermoeden op geen enkele wijze verder bekend, behalve voor zover enig wettelijk voorschrift of een rechterlijke uitspraak hem tot bekendmaking daarvan verplicht.
- 13.5 Deze raamovereenkomst kent geen gerubriceerde informatie.

Artikel 14 Veiligheid in Aanbestedingen

- 14.1 Opdrachtnemer voldoet aan de eisen behorende bij laddertrede 2 van het Certificatieschema Veiligheidsladder.
- 14.2 Opdrachtnemer verstrekt, uiterlijk 90 dagen na de datum van opdrachtverlening van deze raamovereenkomst, een geldig trede 2 SCL certificaat op ten minste het vereiste niveau dat ziet op de onderneming van Opdrachtnemer of, in het geval van een samenwerkingsverband, op elke onderneming in het samenwerkingsverband of, in het geval gekozen is voor projectcertificering op het onderhavige project.

Artikel 15 Verwerking persoonsgegevens

- 15.1 Voor zover Opdrachtnemer als verwerker bedoeld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst persoonsgegevens voor Opdrachtgever verwerkt, garandeert Opdrachtnemer de toepassing van passende technische en organisatorische maatregelen, opdat de verwerking aan de vereisten van de Algemene Verordening

Gegevensbescherming voldoet en de bescherming van de betrokkenen is gewaarborgd. Opdrachtnemer verwerkt persoonsgegevens uitsluitend in opdracht en op basis van schriftelijke instructies van Opdrachtgever behoudens afwijkende wettelijke voorschriften.

Artikel 16 Geschillenregeling en toepasselijk recht

- 16.1 Ieder geschil tussen Partijen ter zake van deze raamovereenkomst wordt bij uitsluiting voorgelegd aan de daartoe bevoegde rechter in het arrondissement Den Haag, tenzij Partijen een andere vorm van geschillenbeslechting overeenkomen.
- 16.2 Op deze raamovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.
- 16.3 Opdrachtnemer is verplicht ter zake van deze raamovereenkomst in Nederland domicilie te hebben voor zover hij niet reeds in Nederland is gevestigd.

Bijlagen

- Bijlage 1: Prijzenboek
- Bijlage 2: Organisatie en overlegstructuur
- Bijlage 3: Vraagspecificatie Eisen + Vraagspecificatie Proces
- Bijlage 4: Model Uitvraagbrief Nadere Overeenkomst
- Bijlage 5: Model Procedurebeschrijving Nadere Overeenkomst
- Bijlage 6: Model Nadere Overeenkomst